

Tiekartta kestävän puuntuotannon tehostamiseksi

Jari Hynynen, Johanna Kohl, Saija Huuskonen, Tiina Sauvula-Seppälä
Luonnonvarakeskus

31.10.2018

Sisällys

1. Tausta
2. Tavoite
3. Tiekarttatyön prosessi ja toteutus
4. Tiekartta
  - Metsäsektorin trendit ja ajurit
  - Muutospolut ja niiden sisältö
    - Ilmastonmuutos ja sopeutuminen
    - Metsätieto ja alustatalous
    - Poliitiikan ohjauskeinot
    - Resurssitehokas ja kestävä metsänhoito
    - Metsien monikäyttö ja uudet tuotteet
    - Metsässä tehtävät operaatiot
    - Osaaminen, viestintä ja koulutus
  - Tiekartta tavoitteesta käytäntöön
  - Yhteenveto
  - Kiireellisimmät kehityskohteet lyhyellä aikavälillä
  - Vaikuttavimmat toimenpiteet pitkällä aikavälillä
5. Liite

1. Tiekarttatyön tausta

- Ilmastonmuutos ja sen hillintä merkitsee resurssiviisaan kierto- ja biotalouden voimakasta kehittämistä, joka Suomessa tarkoittaa
  - metsäbiotalouden voimistumista tavoitteena lisätä metsäbiomassojen ja puutuotteiden käyttöä fossiilisten tuotteiden korvaajina
  - toimenpiteitä metsien hiilensidonnalle ja hiilivarastojen lisäämiseksi
- Talousmetsien puuntuotannon tehostamiseen on kasvavat paineet, koska teollinen puunkäyttö Suomessa on lisääntymässä ja samanaikaisesti
  - puuntuotannon piirissä oleva metsäpinta-ala ei kasva
  - metsien käsittelyssä tulee sovittaa yhteen eri käyttömuotojen tarpeet
- Metsien kasvun lisääminen ja puuntuotannon kestävä tehostamisen tavoite on kirjattu kansalliseen metsästrategiaan ja teema on mukana päivitettyssä hankesalkussa (mm. resurssitehokas ja kestävä metsänhoito)
- Tiekarttatyötä tukeva valmisteleva työtä tehneet ryhmät
  - CLIC Innovation: metsäbiotalouden toimijaverkosto
  - MMM: resurssitehokas metsänhoito-verkosto
- Puuntuotannon tehostamisen suurin haaste on sen yhteensovittaminen metsien muiden käyttömuotojen kanssa

2. Tavoitteet

- Projektin tavoitteena oli tehdä tiekartta toimenpiteistä, joiden avulla talousmetsien puuston kasvua ja kotimaisen puun tuotantoa voidaan lisätä kestäväällä tavalla.
- Lisäys tulee toteuttaa niin, ettei se vaaranna metsien muita ekosysteemipalveluita eikä rajoita metsien muita käyttömuotoja
- Tavoitteena mahdollisimman konkreettinen tarkastelu
- Lopputuloksena on selkeästi muotoillut toimenpiteet perusteluineen

Ennakointi menetelmänä– mitä ja miksi tiekartta?

Systeemistä, osallistavaa lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin tulevaisuustiedon tuottamista kestävä puuntuotannon tehostamisesta.

Pyrkimyksenä kokonaisvaltaisen ja perustellun tulevaisuustiedon tuottaminen päätöksenteon tueksi

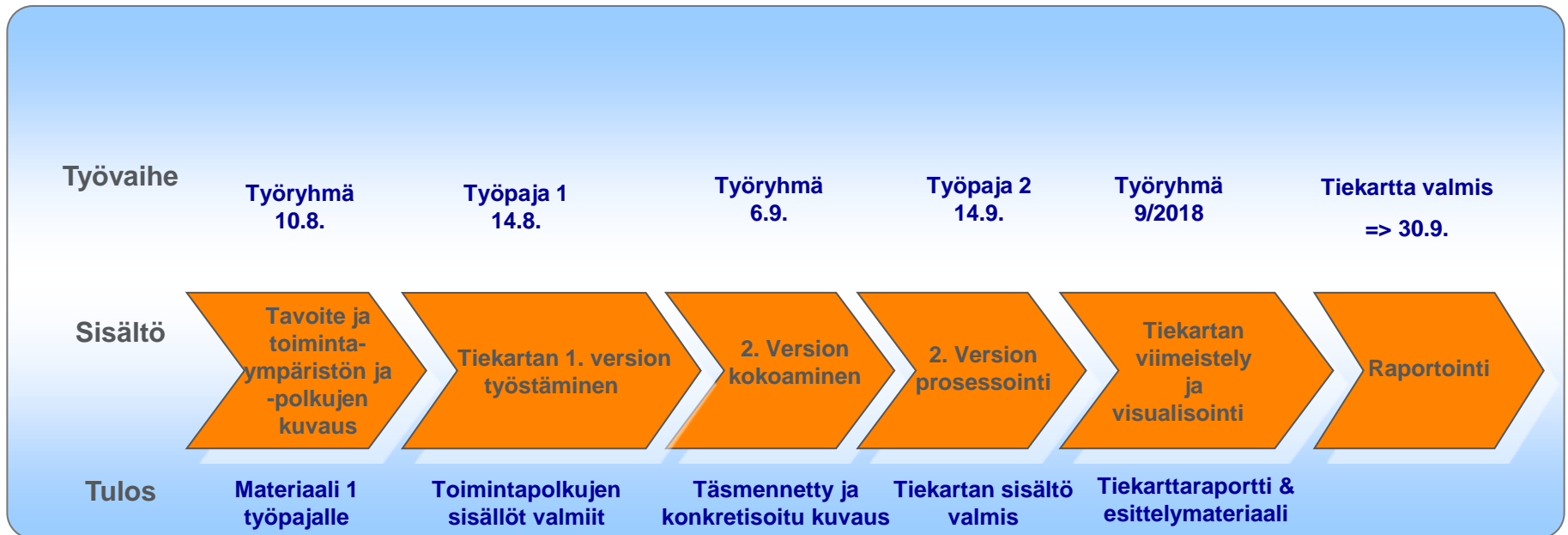
Lopputuloksena perustellut, konkreettiset toimenpiteet nyt ja pidemmällä aikavälillä

Tiekartan työvaiheet

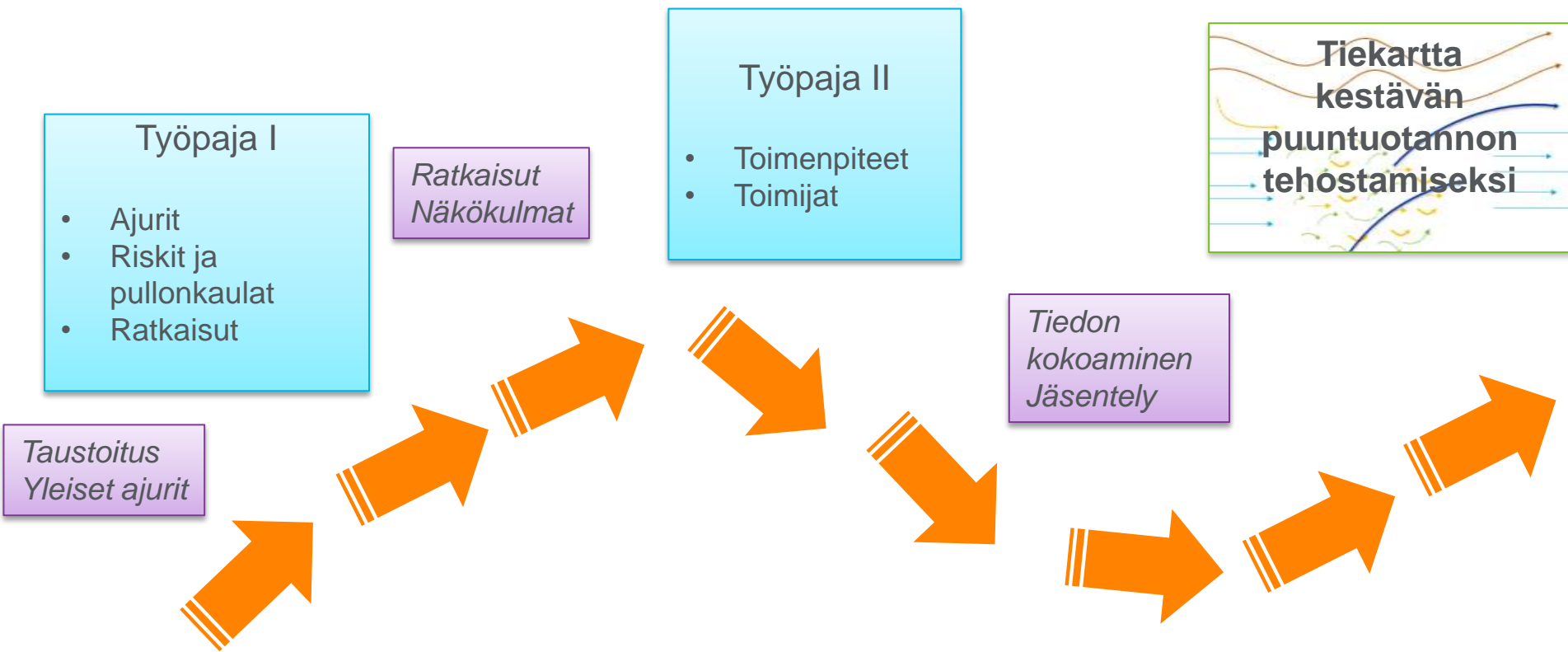
- Tavoitteen ja tarkastelun rajaus ja aikajänteen määrittely
- Tunnistetaan puuntuotantoon keskeisimmin vaikuttavat ajurit lyhyellä ja pitkällä aikavälillä
- Tunnistetaan kriittisimmät pullonkaulat metsien kasvun ja puuntuotannon lisäämiselle
- Kartoitetaan puuntuotantoa lisäävät menetelmät ja toimintamallit lyhyellä ja pidemmällä aikavälillä ja arvioidaan niiden toteutuskelpoisuutta monitavoitteisen metsien hyödyntämisen eri näkökulmista
- Tunnistetaan kriittiset tutkimus- ja kehittämistarpeet
- Hahmotetaan biotalouden eri toimijoiden roolit puuntuotannon edistämisessä
- Kartoitetaan ja kootaan parhaat toimijat ja toteuttajat yhteen

3. Tiekarttatyön prosessi ja toteutus

- Projektin kesto: 5/2018 – 9/2018
- Koordinaattorina Luonnonvarakeskus (Jari Hynynen, Johanna Kohl)
- Projektityöryhmä
  - CLIC Innovation & MMM resurssitehokas metsänhoito -verkosto
- Laaja asiantuntijajoukko
  - Kaksi työpajaa

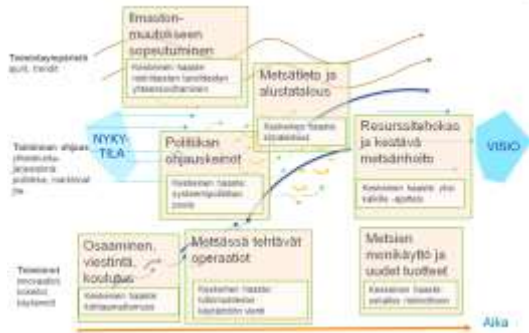
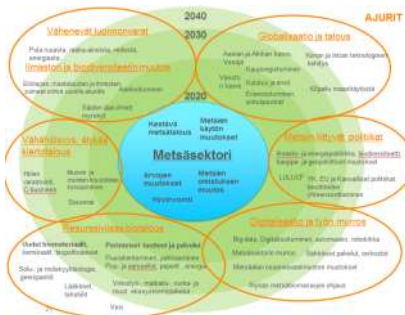
Prosessin yhteenveto

4. Tiekartta

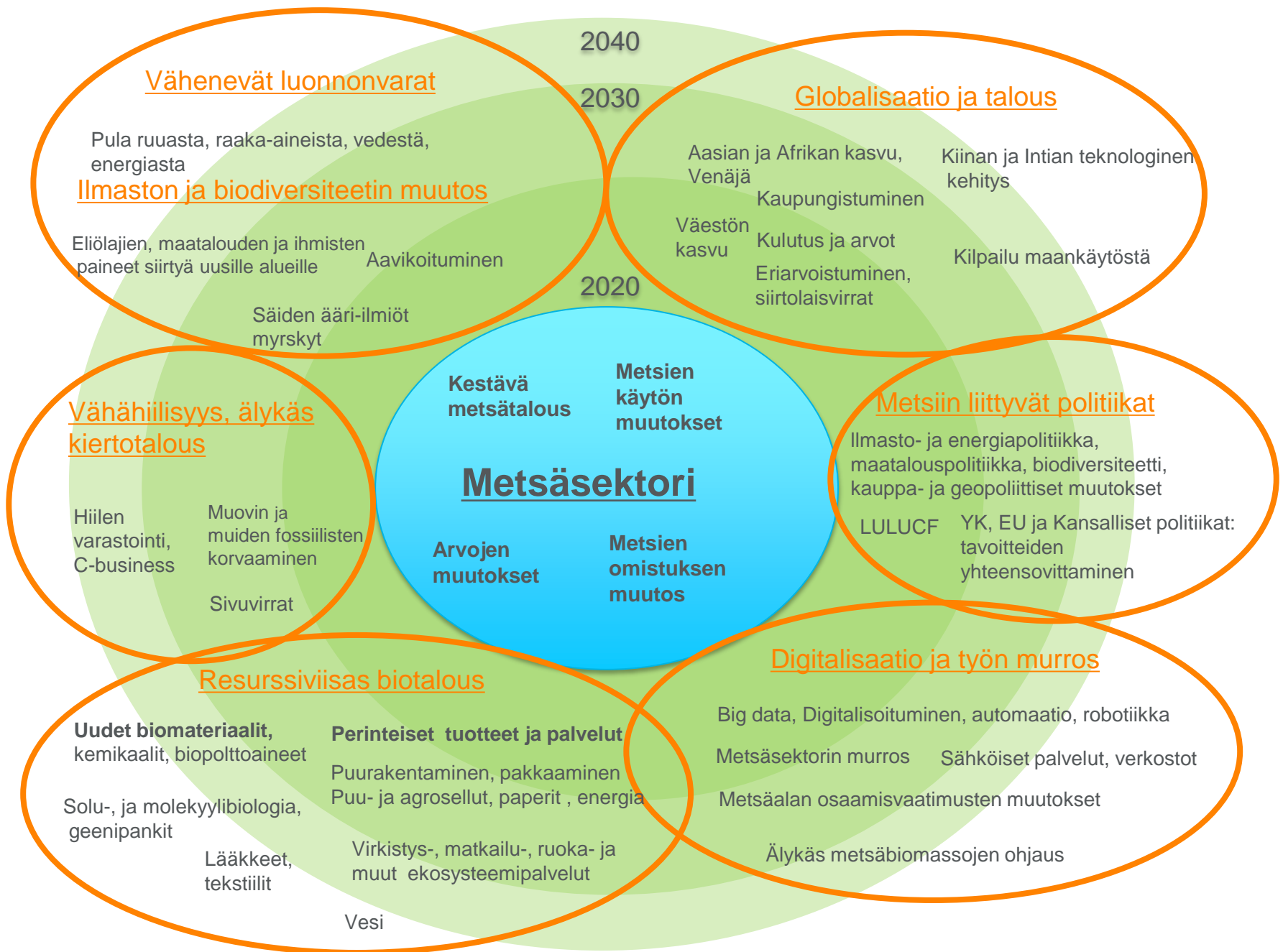
- Edetään isosta kuvasta konkreettisiin toimenpiteisiin

- Isoista **ajureista** ja megatrendeistä johdetaan puuntuotannon kestäväen tehostamisen kannalta keskeiset ajurit ja niiden mukanaan tuomat mahdollisuudet ja haasteet
- Niistä johdetaan **muutospolut** puuntuotannon kestäväksi tehostamiseksi
- Määritellään muutospoluille keskeiset **tavoitteet** ja
- Tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavat **ratkaisut**
- Ja lopulta ratkaisuun tarvittavat konkreettiset **toimenpiteet**

Metsäsektoriin vaikuttavat trendit ja ajurit

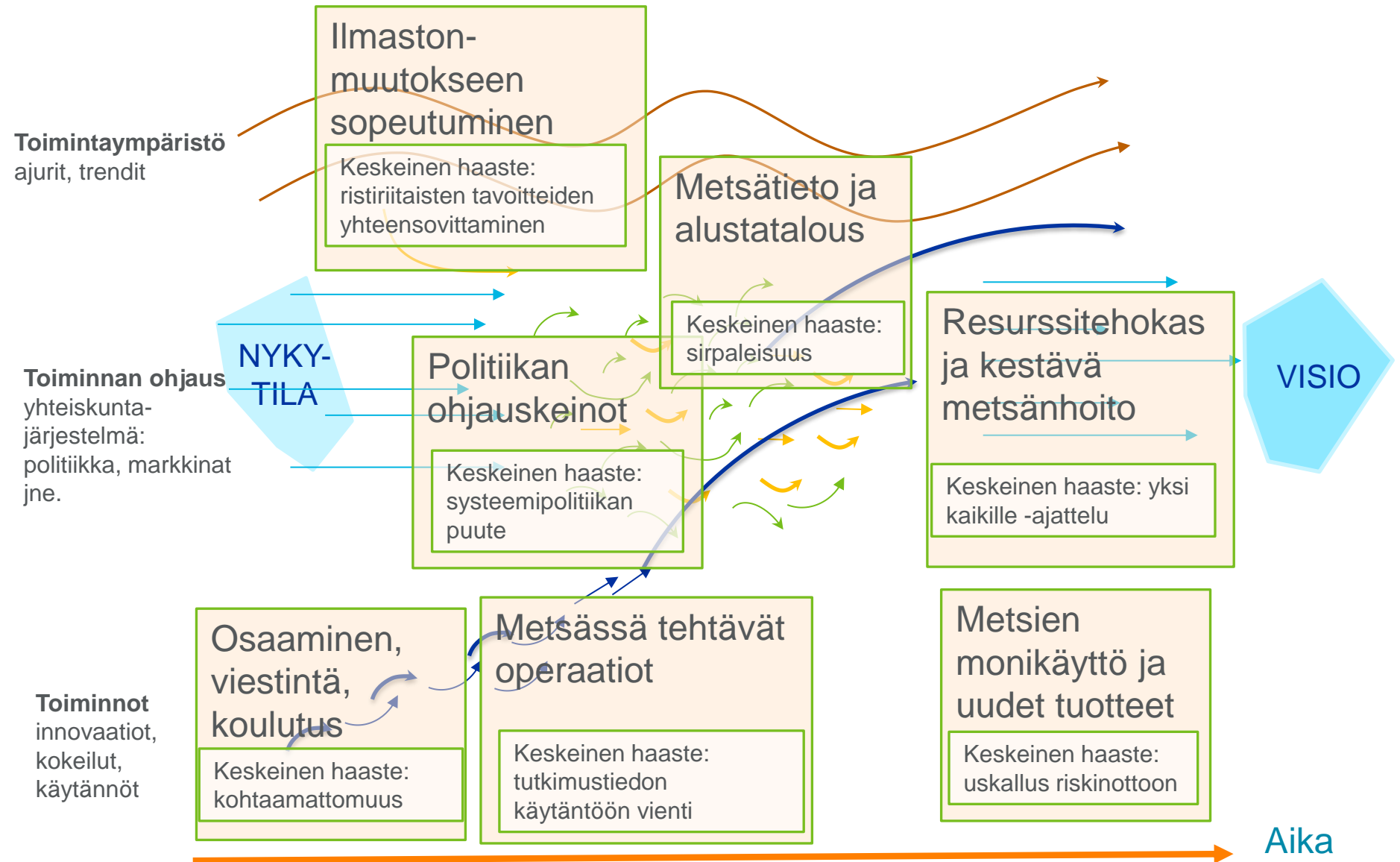

Muutospolut ja niiden ratkaisut

(lukuohje seuraavan sivun kaavioon)

- Muutokset kohti kestäväää puuntuotannon tehostamista vaatii tutkimustietoa ja ymmärrystä sekä soveltamiskykyä niin globaaleista haasteista, politiikkatoimista kuin luonnonvarojen käytöstä, teknologian kehityksestä ja osaamisen päivittämisestä.
- Muutos tapahtuu aina niin, että ”*toiminnot*”-tason innovaatioista, kokeiluista ja käytännöistä tulee työntöä kohti ”*toiminnan ohjausta*” eli olemassa olevaa yhteiskuntajärjestelmää mm. politiikan, markkinoiden ja teollisten tarpeiden osalta.
- Samaan aikaan ”*toiminnan ohjausta*” muokkaavat isommat, ”*toimintaympäristöstä*” tulevat muutostekijät kuten ilmastonmuutokseen liittyvät haasteet sekä trendit kuten alustatalous.
- Vain näiden tekijöiden systeemisen ymmärryksen kautta voidaan saada pitkäjänteistä muutosta aikaiseksi.
- Eri muutospolut täydentävät ja tukevat toisiaan eli ne eivät ole toisiaan poissulkevia tai vaihtoehtoisia

Kestävän puuntuotannon tehostamisen muutospolut

Muutospolut

Ilmastonmuutos ja sopeutuminen

Metsätieto ja alustatalous

Politiikan ohjauskeinot

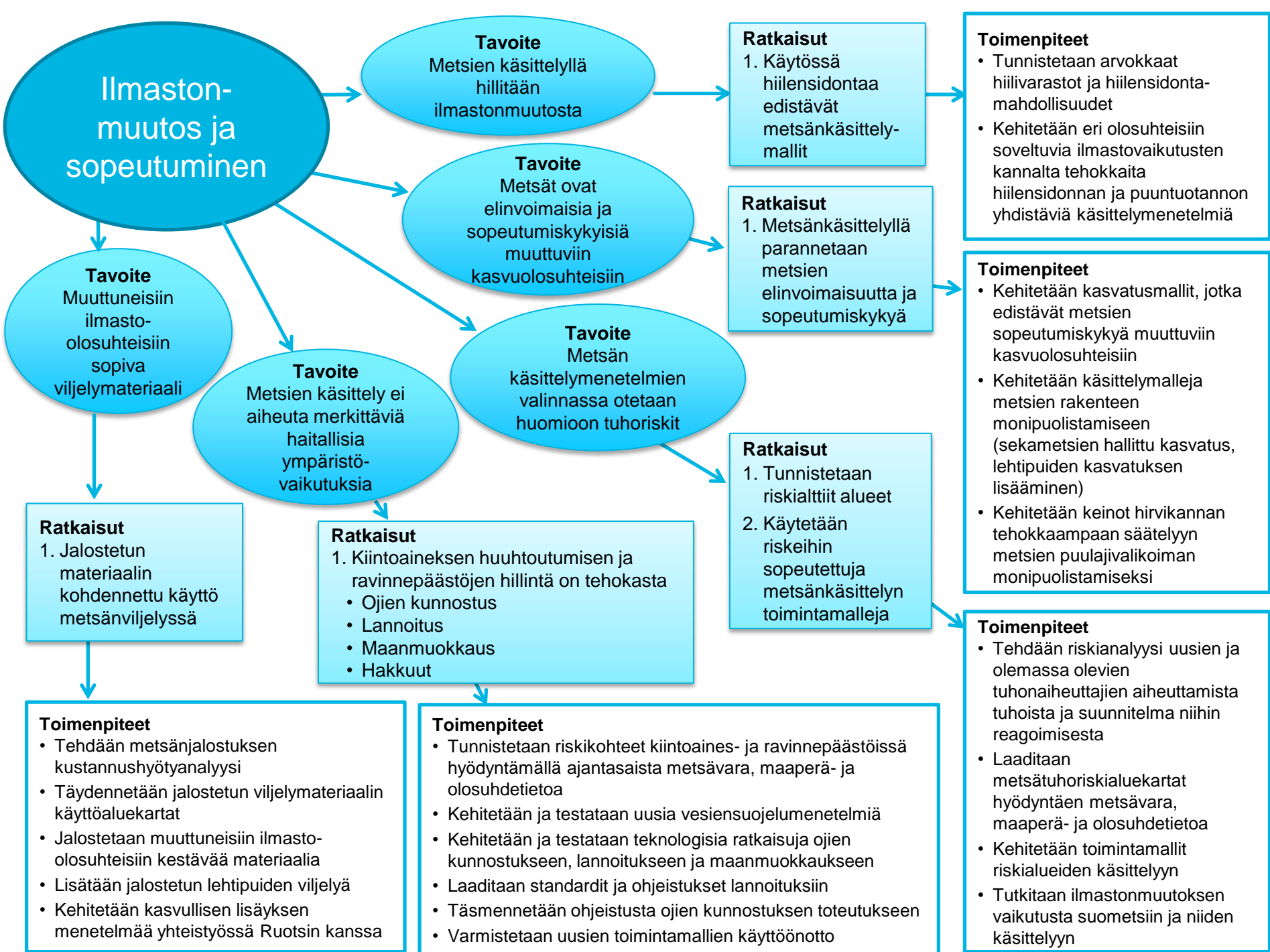
Resurssitehokas ja kestävä metsänhoito

Metsien monikäyttö ja uudet tuotteet

Metsässä tehtävät operaatiot

Osaaminen, viestintä ja koulutus

Tehostunut ja kestävä puuntuotanto

Metsätieto ja alustatalous

Tavoite

Käytössä kehittyneet päätöstukijärjestelmät metsien monitavoitteiseen hyödyntämiseen

Tavoite

Metsävara-, maaperä- olosuhde- ja tiestötietoa hyödynnetään tehokkaasti metsänhoidossa ja puuhuollossa

Tavoite

Alustatalous mahdollistaa uudenlaista yrittäjyyttä ja palveluja

Ratkaisu

1. Monipuolinen tutkimustieto metsistä ja niiden käsittelyä saatettu sellaiseen muotoon, jota voidaan hyödyntää eri tarkoitusta varten laadituissa päätöstukijärjestelmissä
2. Eri alojen parhaat osaajat laatimassa päätöstukijärjestelmiä

Toimenpiteet

- Kehitetään eri käyttömuotoja ja erilaisia käyttäjiä varten räätälöityjä päätöstukijärjestelmiä
- Innovoidaan nykyistä havainnollisempia päätöstukijärjestelmiä (esim. visualisointi)
- Kehitetään uutta metsätietoa tehokkaasti ja dynaamisesti hyödyntäviä järjestelmiä (päivittyvä tieto heti käyttöön)
- Rakennetaan tutkimustietoa sisältävien ohjelmisto-komponentteja
- Hyödynnetään monilähdetietoa raaka-aineen ohjauksessa

Ratkaisu

1. Metsätieto- ja sähköiset palvelut -rärkihankkeen tulosten tehokas hyödyntäminen

Toimenpiteet

- Hankitaan nykyistä tarkempaa maaperätietoa yhdistämällä kaukokartoitustietoa sekä geomorfologista osaamista
- Tuotetaan tarkkaa puuston ominaisuus- ja laatutietoa
- Kehitetään olosuhdetiedon käyttöä täsmämetsänhoidon ja -ympäristönhoidon toteutuksessa
- Kehitetään kustannustehokas menetelmä kiireellisten taimikonhoito- ja ensiharvennuskohteiden tunnistamiseksi
- Rakennetaan järjestelmä, jonka avulla toimenpidetiedot päivitetään metsävaratietoihin
- Kehitetään metsänhoidon systemaattisten laadunhallintamenetelmiä
- Rakennetaan tehokkaat metsä- ja tiestötiedon hallinta- ja jakelualustat

Ratkaisu

1. Metsänhoitopalvelujen täsmätarjonta
2. Metsien monikäytön kannalta tärkeät paikkaan sidotut ja ajantasaiset tiedot metsistä ja metsäluonnosta (marjastus, sienestys, maisema, matkailu)

Toimenpiteet

- Kehitetään räätälöityjä avoimia palvelualustoja eri käyttötarpeisiin

Politiikan ohjauskeinot

Tavoite

Metsätila- ja metsänomistus rakenne edistää aktiivista monitavoitteista metsien hyödyntämistä

Ratkaisu

1. Metsätilarakenne on monitavoitteisen hyödyntämisen näkökulmasta tarkoituksenmukainen

Toimenpiteet

- Edistetään yhteismetsähankkeiden perustamista
- Edistetään metsätilakauppoja
- Luodaan kannusteita metsätilakoon kasvattamiseksi
- Kehitetään tilusrakennejärjestelyjä

Tavoite

Aktiivinen politiikkatuki

Ratkaisu

1. Tehokkaat toimintamallit politiikkatuen tuottamiseksi

Toimenpiteet

- Kehitetään toimintamallit asiantuntijatiedon välittämiseen politiikan tueksi
- Lisätään vuorovaikutusta politiikkatoimijoiden ja asiantuntijoiden välillä

Tavoite

Metsätalouden rahoitus- ja kannustinjärjestelmät ovat toimivat ja vaikuttavat

Ratkaisu

1. Taimikonhoidon toimivat kannustinjärjestelmät käytössä
2. Toimiva luonnonhoidon kannustinjärjestelmä talousmetsissä
3. Toimiva tukijärjestelmä tienrakennukseen ja teiden ylläpitoon
4. Suometsien käsittelyn hankkeiden suunnittelun tuki toimijoille ja tukiehtojen määrittely

Toimenpiteet

- Kehitetään tuki- ja kannustejärjestelmät taimikonhoitoon, luonnonhoitoon, suometsien käsittelyn yhteishankkeisiin sekä teiden rakennushankkeisiin ja teiden ylläpitoon ja kehittämiseen
- Selkiinnytetään kannustinjärjestelmien toimeenpanon ja valvonnan hallintotavat
- Turvataan riittävät resurssit kannustinjärjestelmien suunnitteluun, toteutukseen ja evaluointiin

Tavoite

Lainsäädäntö tukee metsien kestäväää käyttöä

Ratkaisu

1. Ajantasaistettu metsätuhojen torjunnan lainsäädäntö
2. Kuusen viljelymateriaalin käyttöalueiden määrittäminen
3. Kuolinpesien lainsäädännön kehittäminen

Toimenpiteet:

- Arvioidaan lainsäädäntöä juurikäävän torjunnassa
- Kehitetään kuusen viljelymateriaalin käyttöaluekartat
- Yksinkertaistetaan kuolinpesien päätöksentekoa

Resurssi- tehokas ja kestävä metsänhoito

Tavoite

Hyvälaatuista
metsänviljelymateriaalia
on kustannustehokkaasti
saatavilla erilaisille
uudistuskohteille

Ratkaisu

1. Parannetaan jalostetun materiaalin saatavuutta
2. Tehostetaan jalostetun materiaalin tuotantoketjua

Toimenpiteet

- Laaditaan metsän-jalostuksen kustannushyötyanalyysi
- Kehitetään siemensatoennusteita
- Kehitetään tuhotorjuntaa siemenviljelyksillä ja taimitarhoilla
- Selvitetään jalostushyödyn realisoituminen turvemilla
- Selvitetään jalostetun materiaalin tuotannon kustannustehokkuus ja kehittämiskohteet

Tavoite

Olosuhteisiin ja kasvatustavoitteisiin sopeutetut kestävät ja kannattavat uudistamis- ja taimikonhoitoketjut käytössä

Ratkaisu

1. Kustannusten alentaminen, laadun parantaminen ja monimuotoisuuden huomioiminen paikkatietoa ja uusia käsittelymenetelmiä hyödyntämällä
2. Turvemaille kehitetään kestävät ja kustannustehokkaat menetelmät uudistamiseen ja varhaishoitoon

Toimenpiteet

- Toteutetaan uudistamis- ja taimikonhoitoketjujen kustannus-hyötyanalyysit kustannustehokkaimpien ketjujen tunnistamiseksi
- Kehitetään turvemaille kustannustehokkaat ja ympäristöyönteiset uudistamis- ja taimikonhoitoketjut

Tavoite

Käytettävissä on kannattavimmat ja kestävät tavat metsänlannoitusten toteutukseen.

Ratkaisu

1. Menetelmä kannattavien kohteiden tunnistamiseksi
2. Käytössä uusia ympäristöystävällisiä lannoitelajeja
3. Käytössä uusia ympäristöystävällisiä levitysmenetelmiä kangas- ja turvemaille

Tavoite

Olosuhteisiin ja kasvatustavoitteisiin sopeutetut kestävät ja kannattavat metsänkasvatukset käytössä

Ratkaisu

1. Otetaan käyttöön tavoitteiden ja rajoitteiden mukaan määräytyvät täsmäkasvatuksen keinovalikoimat
2. Turvemaiden käsittelyn kokonaisvaltaiset ja kestävät käsittelymallit toimenpiteiden kohdentamiseksi
  - kasvatusmenetelmät
  - ojien kunnostaminen
  - ennallistaminen

Toimenpiteet

- Laaditaan räätälöidyt, erilaisten kasvatustavoitteiden mukaiset kasvatusmallit, toteutustavat ja kohdentaminen, esim.
  - Jatkuvaopeitteinen kasvatus
  - Sekametsien kasvatus
  - Laatupuun tuottaminen
- Tarkistetaan harvennusmallien ajantasaisuus
- Luodaan päätöstukimallit suometsien kasvatukseen tai ennallistamiseen, jotka ottavat huomioon tarvittavat panokset ja saavutettavat hyödyt

Toimenpiteet

- Koostetaan olemassa oleva lannoitustieto koulutus- ja opetusmateriaaliksi
- Kehitetään menetelmä tunnistaa potentiaaliset lannoituskohteet metsävara-, olosuhde- ja maastotiedon perusteella
- Kehitetään vesiensuojelun pitkäaikaisseurantaa (mittaus, tutkimus, menetelmät)
- Laaditaan lannoitukselle ajanmukaiset standardit ja ohjeistukset
- Kehitetään lannoitukseen kannattavuuslaskuri
- Tutkitaan metsälannoituksen pitkäaikaiset ympäristövaikutukset
- Kehitetään lannoitus- ja lannoitteiden levitysteknologiaa

Metsien monikäyttö ja uudet tuotteet

Tavoite
Monipuoliset metsävarat turvaavat edellytykset uusille ja monipuolisille tuotteille

Ratkaisu

1. Monipuolinen raaka-aine vastaa tulevaisuuden kysyntään
2. Metsissä tuotetaan monipuolista raaka-ainetta kustannustehokkaasti
3. Uudenlaiset hinnoittelumekanismit kannustavat laadukkaan raaka-aineen tuottamiseen

Toimenpiteet

- Kehitetään puukaupan hinnoittelumekanismia
- Tehostetaan raaka-aineen hyödyntämistä.
- Kehitetään metsänkasvatusmalleja, jotka tukevat monipuolisen raaka-aineen saatavuutta metsistä

Tavoite
Yhteen sovitettut ekosysteempipalvelut

Ratkaisu

1. Monimuotoisuus on turvattu metsätalouden toimenpiteissä
2. Hiilensidonnin ja biodiversiteetin kompensatiomallit kehitetty
3. Sopimukselliset toimintamallit käytössä

Toimenpiteet

- Kehitetään metsien monimuotoisuuden arviointia ja monimuotoisuuden turvaamista metsävara-, maaperä- ja olosuhdetietoa hyödyntäen.
- Turvataan metsäpuiden geenivarojen suojele
- Laaditaan täsmämetsänhoito-ohjeet monimuotoisuuden turvaamiseksi
- Tutkitaan ja pilotoidaan ekosysteempipalveluiden kompensatiomekanismeja
- Kehitetään ja pilotoidaan sopimuksellisia toimintamalleja
- Kehitetään ekosysteemitilinpitoa Suomessa

Tavoitteet
Ei puuperäiset tuotteet ja palvelut yhteen sovitettuna puuntuotannon kanssa

Ratkaisu

1. Monitavoitteisen käytön kannalta keskeiset kohteet tunnistetaan
2. Tunnetaan eri käyttömuotojen ja niiden yhteensovittamisen talousvaikutukset

Toimenpiteet

- Kehitetään palvelukartat lisäämään ei-puuperäisten tuotteiden hyödyntämismahdollisuuksia
- Tuotetaan tietoa ja kehitetään menetelmiä arvioimaan ja vertailemaan eri käyttömuotojen ja niiden yhteensovittamisen vaikutuksia metsänomistajan talouden ja aluetalouden kannalta

Metsässä tehtävät operaatiot

Tavoite
Tiestön kunto mahdollistaa sujuvan puuhuollon

Ratkaisut

1. Käytössä ajantasainen tieto tiestön kunnosta
2. Osataan kohdentaa teiden kunnostus puunkorjuun kannalta kriittisimpiin kohteisiin

Toimenpiteet

- Kehitetään menetelmiä kunnostuskohteiden tunnistamiseen ja kulkukelpoisuuden arviointiin
- Kehitetään tiekuntien ammattimaista hallinnointia ja kunnossapitoa sekä edistetään tiehoitokuntien yhdistämistä suuremmiksi kokonaisuuksiksi
- Kehitetään tiehankkeiden suunnittelua ja toteutusta
- Rakennetaan tiekuntien vastuuhenkilöiden rekisteri

Tavoite
Tasoittunut kausivaihtelu

Ratkaisut

1. Tiedetään ajantasainen korjuukelpoisuustilanne kaikille hakkuukohteille ja korjuuseen tarvittava kalusto
2. Selvitetään kausivaihtelun pienentämisen mahdollistajat

Toimenpiteet

- Ylläpidetään ja turvataan toimivat tietoliikenne-yhteydet koko maassa: toimivan puuhuollon edellytys
- Tuotetaan ja hyödynnetään tarkempaa maaperätietoa
- Kehitetään dynaamiset korjuukelpoisuuskartat, jotka huomioivat myös sääolosuhteet
- Kehitetään eri toimijoiden yhteistyötä
- Kehitetään sulan maan aikaisia korjuumenetelmiä

Tavoite
Metsässä tehtävien toimenpiteiden laatu on kohentunut, ja laatumittarit ovat selkeät ja laajassa käytössä

Ratkaisut

1. Luotettava ja yhdenmukainen laadunseurantajärjestelmä käytössä kaikkien toimenpiteiden yhteydessä

Toimenpiteet

- Kehitetään systemaattiset ja mahdollisimman automaattiset laadunseurantajärjestelmät eri työlajeihin

Tavoite
Kustannustehokkaat Metsänhoito- ja puunkorjuutyöt

Ratkaisut

1. Metsänhoitotöille on saatavilla tilanteeseen parhaiten soveltuva toteutustapa
2. Tunnistetaan kiireellisimmät kohteet
3. Metsänhoitotöiden kustannustehokkuus paranee
4. Kuljettajan työtä helpottavat opastavat järjestelmät

Toimenpiteet

- Luodaan tunnistamismenetelmä uudistamistavan valintaan ja taimikonhoitokohteiden tunnistamiseen monilähdetietoa yhdistämällä (keinoäly)
- Kehitetään koneellisia istutus- ja kylvömenetelmiä
- Kehitetään ja pilotoidaan koneellista taimikonhoitoa
- Kehitetään biologista vesakontorjuntaa
- Kehitetään työmenetelmiä manuaalisessa taimikonhoidossa
- Tutkitaan jatkuvapeitteisen metsän korjuumenetelmiä
- Rakennetaan kuljettajaa korjuussa avustavia päätöksenteon tukijärjestelmiä sekä automaattisia mittausjärjestelmiä

Osaaminen, viestintä ja koulutus

Tavoite
Toimijoiden osaaminen on ajantasalla

Tavoite
Osaavan työvoiman saanti ja pysyvyys on turvattu

Tavoite
Metsänomistajille on tarjolla asiakaslähtöisiä ja laadukkaita palveluja

Tavoite
Lisääntynyt ymmärrys metsien hyödyntämisestä

Ratkaisut
1. Ammattitaidon ja tiedon ajantasaistaminen

- Suomensien hoito
- Jatkovapeitteinen kasvatus
- Metsälannoitus
- Tuhokohteiden tunnistaminen ja käsittely

2. Koulutussisällöt kehitetty vastaamaan työelämän tarpeita

Ratkaisut
1. Uutta työvoimaa

- Maahanmuuttajien koulutus
- Rekrytointi ulkomailta

2. Työelämän kehittäminen

Ratkaisut
1. Tiedon lisääminen metsistä, metsien käsittelystä ja metsistä saatavista tuotteista

Toimenpiteet

- Järjestetään sähköistä koulutusta ajankohtaisista teemoista ammattilaisille, tutkimustiedon jalkauttaminen
- Luodaan malli elinikäisestä oppimisenpolusta
- Kehitetään tutkimustiedon jalkautusta käytäntöön
- Järjestetään muunto- ja täydennyskoulutusta
- Lisätään opettajia ammatilliseen koulutukseen
- Lisätään koulutuksen ja työelämän yhteistyötä
- Luodaan koulutuspalkkiomekanismi yrittäjille

Toimenpiteet

- Lisätään metsäalan houkuttelevuutta
- Kehitetään pääsykoetta ja koulutusta
  - soveltuvuus
  - työelämän vastaavuus
  - yrittäjyysopinnot
- Lisätään viestintää metsäalan koulutusmahdollisuuksista ulkomaille
- Kehitetään hyvää johtamista ja osaamista metsäalan organisaatioissa
- Selvitetään maahanmuuttajien työllistämisen ja osaamisen
- Kehitetään ulkomaalaisen työvoiman rekrytointia

Ratkaisut
1. Metsäneuvonnan ja metsäpalvelumarkkinoiden monipuolistaminen

2. Palvelukulttuurin kehittäminen

3. Metsänomistajakoulutusten monipuolistaminen

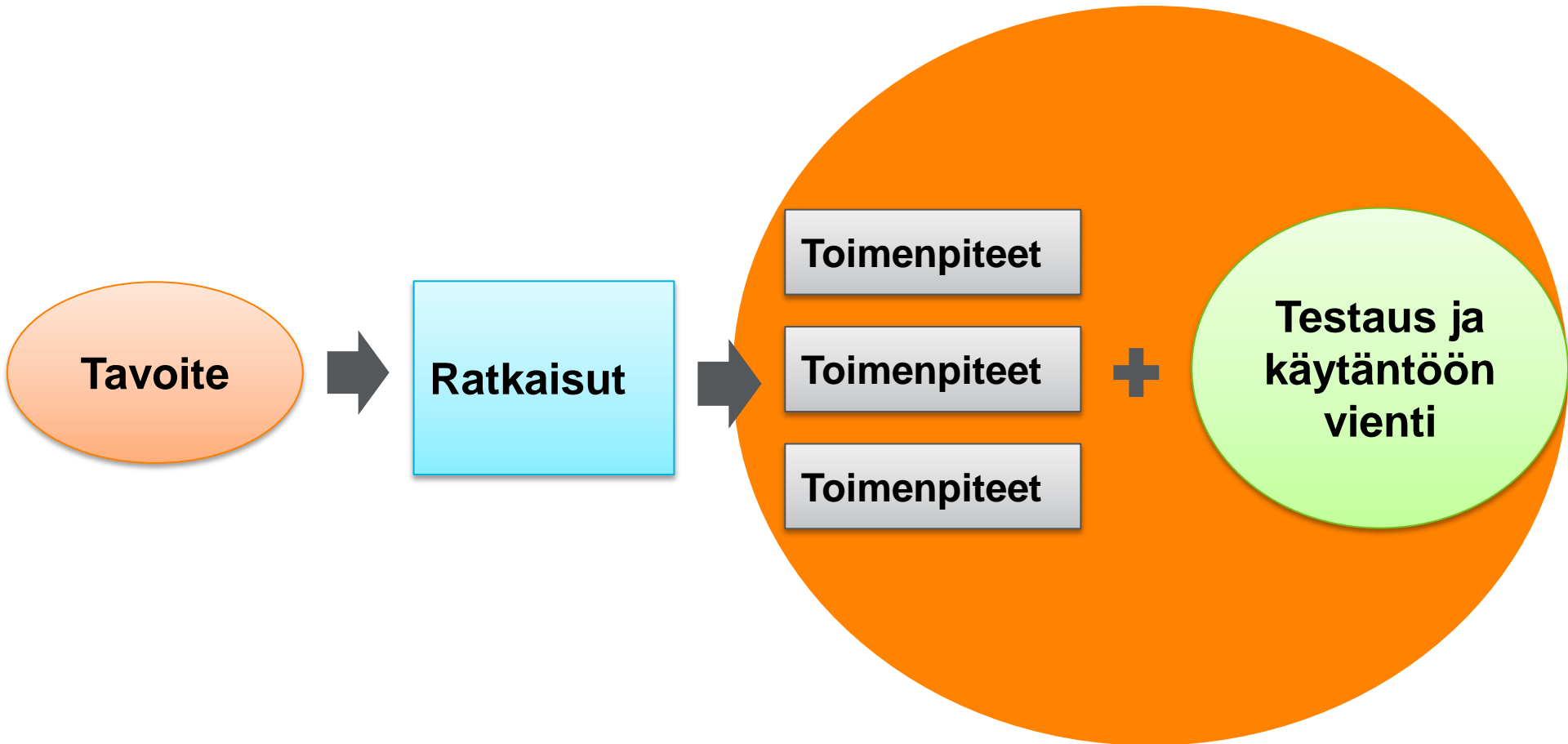
Toimenpiteet

- Metsäpalvelumarkkinoiden kehittäminen
- Kehitetään liiketoimintamalleja ja palvelu-muotoiluosaamista metsäpalveluihin
  - Metsänomistajien eri tavoitteet
  - Kohdeviestintä
  - Tiedon visualisointi
- Asiakaslähtöinen viestintä, metsänomistajien aktivointi
- Tuotetaan uudenlaisia koulutuspaketteja ja päätöstukijärjestelmiä metsänomistajille tukemaan parhaiden käytäntöjen soveltamista

Toimenpiteet

- Tehostetaan ja monipuolistetaan viestintää ja viestinnän menetelmiä metsistä, metsien käsittelystä, uusista tuotteista ja puun merkityksestä muovin korvaajana

Tiekartta tavoitteesta käytäntöön

Yhteenveto

- Tiekarttaan on koottu laajan toimijajoukon näkemykset toimintaympäristön muutoksista, niiden mukanaan tuomista haasteista, mahdollisuuksista, muutostarpeista ja ratkaisumalleista pyrittäessä puuntuotannon tehostamiseen kestävällä ja kannattavalla tavalla.
- Tiekarttatyö ja Kansallisen Metsästrategian 2025 (KMS 2025) päivitys
  - tiekarttatyön tuloksia voidaan hyödyntää KMS 2025:n päivitystyössä
  - tiekartassa on tarkasteltu KMS:n strategisten hankkeiden tavoitteita puuntuotannon kestäväen tehostamisen näkökulmasta
  - tiekarttatyön tuloksia voidaan hyödyntää koostettaessa hankkeiden sisältöä
- Tiekarttaan koottujen ratkaisujen ja toimenpiteiden toteuttaminen edellyttää eri toimijoiden laajamittaista yhteistyötä

Kiireellisimmät kehityskohteet lyhyellä aikavälillä 1/2

- Osaaminen, viestintä ja koulutus
  - Metsäalan toimijoiden ammattitaidon kehittäminen ja osaavan työvoiman saannin turvaaminen
- Ilmastonmuutos ja sopeutuminen
  - Täsmennyntä ja kattava ymmärrys metsien hyödyntämisen ilmastovaikutuksista
- Metsätieto ja alustatalous
  - Ajantasaisen metsävara-, ilmasto- ja olosuhdetiedon käyttöönotto päätöstukena käytettävissä sovelluksissa
- Resurssitehokas ja kestävä metsänhoito
  - Räätelöidyt käsittelymallit toimenpiteiden kohdentamiseksi erilaisiin olosuhteisiin tavoitelähtöisesti (täsmämetsänhoito)
  - Tehostetun puuntuotannon haitallisten ympäristövaikutusten minimointi
  - Metsänhoitokustannusten alentaminen

Kiireellisimmät kehityskohteet lyhyellä aikavälillä 2/2

- Poliitiikan ohjauskeinot
  - Metsätalouden kannustejärjestelmien kehittäminen ja käyttöönotto
- Metsässä tehtävät operaatiot
  - Tuotetaan toimijoille ajantasainen ja päivittyvä tieto teiden kunnosta kulkukelpoisuuden arvioimiseksi ja kunnostuskohteiden tunnistamiseksi
- Metsien monikäyttö ja uudet tuotteet
  - Kehitetään ja otetaan käyttöön kohdennetut ja tehokkaat keinot monimuotoisuuden turvaamiseksi metsävara-, maaperä- ja olosuhdetietoa hyödyntäen

Vaikuttavimmat toimenpiteet pitkällä aikavälillä 1/2

- Osaaminen, viestintä ja koulutus
  - Metsien kestävä hyödyntämisen merkitys ymmärretään laajasti ja metsävarojen hyödyntäminen hyväksytään osana bio- ja kiertotaloutta
- Ilmastonmuutos ja sopeutuminen
  - Metsien rakennetta ja metsänkäsitelyä monipuolistetaan metsien elinvoimaisuuden, sopeutumiskyvyn ja monimuotoisuuden turvaamiseksi
  - Käytössä on muuttuneisiin ilmasto-olosuhteisiin soveltuvaa metsänviljelymateriaalia
- Metsätieto ja alustatalous
  - Ajantasainen, monipuolinen ja luotettava tieto metsistä ja olosuhteista on laajasti käytössä ja se tukee metsien kaikkien ekosysteemipalveluiden tuottamista ja hallintaa kustannustehokkaalla tavalla
- Resurssitehokas ja kestävä metsänhoito
  - Metsänuudistamis- ja taimikonhoitotyöt kohdennetaan oikein ja toteutetaan ajoissa
  - Jalostettua materiaalia käytetään laajasti metsänviljelyssä

Vaikuttavimmat toimenpiteet pitkällä aikavälillä 2/2

- Politiikan ohjaukset
  - Lainsäätö ja poliittiset ohjaukset tukevat kestävästä ja monitavoitteista metsien käyttöä
- Metsässä tehtävät operaatiot
  - Eri operaatioiden kohdentamisen ja ajoittamisen tukena on ajantasainen ja luotettava olosuhdetieto, jonka avulla voidaan välttää korjuuvauriot
  - Juurikäävän torjunnan toteutus on tehokasta
- Metsien monikäyttö ja uudet tuotteet
  - Monipuoliset metsävarat luovat edellytykset uusille ja monipuolisille tuotteille ja palveluille
  - Metsissä tuotettaville erilaisille raaka-aineille ja ekosysteemipalveluille on käytössä yhteismitalliset hinnoittelu/arvotusperusteet, joiden avulla voidaan arvioida valintojen vaikutukset päätöksentekotilanteessa (ml. taloudelliset vaikutukset)

LIITE: TYÖPAJATYÖSKENTELYN KUVAUS

Työpaja I 14.8.2018

- Työpajaan kutsuttiin 57:stä organisaatiosta edustajia:

Arbonaut Oy, Arktiset aromit ry, Arvometsä, Bioenergia Ry, Bitcomp Oy, CLIC Innovation Ltd, Dasos Capital Oy, Etämetsänomistajien liitto ry, Finsilva Oyj, Fortum Oyj, FSC, Helsingin yliopisto, Ilmatieteen laitos, Jyväskylän yliopisto, Kemianteollisuus ry, Koneyrittäjien liitto, Lapin Safari, Luonnonvarakeskus, Lappeenrannan teknillinen yliopisto, Metsä Group, Metsähallitus, Metsäkoulutus ry, Metsäteho Oy, Metsäteollisuus ry, MHG Systems Oy Ltd, Metsänhoitoyhdistys Karhu, Metsänhoitoyhdistys Satakunta, Maa- ja metsätalousministeriö, Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto ry, Paptic Ltd, PEFC, Ponsse Oyj, Puuteollisuus ry, Pölky Oy, Suomen riistakeskus, Sahateollisuus ry, Simosol Oy, Sitra, Suomen luonnonsuojeluliitto, Stora Enso Oyj, Sulapac, Suomen metsäkeskus, Suomen metsäyhdistys ry, Suomen Sijoitusmetsä Oy, Suomen ympäristökeskus, Taaleri Oyj, Tapio Oy, Tornator Oyj, Trestima Oy, Työtehoseura, Itä-Suomen yliopisto, UPM Oyj, Versowood Group Oy, VTT, WWF, Yksityismetsätalouden työnantajat ry, Ympäristöministeriö

- Työpajaan osallistui 40 henkilöä

Työpaja I ohjelma

Tiekartta kestävän puuntuotannon tehostamiseksi –työpaja I 14.8.2018

Ohjelma

- 9:00 Kahvi ja ilmoittautuminen
9:30 Avaus (Marja Kokkonen, MMM)
9:40 Kestävä puuntuotannon tehostaminen – mahdollisuudet ja haasteet tutkimuksen näkökulmasta (Jari Hynynen, Luke)
Refleктоiva puheenvuoro (Saija Kuusela, SYKE)
10:00 Puun teollisen käytön tulevaisuus Suomessa - mahdollisuudet ja haasteet (Ali Harlin, VTT)
Refleктоiva puheenvuoro (Matti Mikkola, Puutuoteteollisuus ry)

Työpajaosuus 1: Kestävän puuntuotannon tavoitteet lyhyellä ja pitkällä aikavälillä

- 10:20 Johdatus 1. ryhmätööhön (Johanna Kohl, Luke)
10:30 Ryhmätö
11:30 Purku
11:45 Lounas
12:30 Kestävä puuhoito ja tulevaisuuden mahdollisuudet (moderaattorina Johanna Kohl, Luke)
Metsäteollisuus/puunhankinta (Olli Laitinen, Metsägroup)
Metsänomistajat (Erno Järvinen, MTK)
Metsäsertifointi (Auvo Kaivola, PEFC)

Työpajaosuus 2: Lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteiden jalostaminen Tiekartaksi

- 13:00 Johdatus 2. ryhmätööhön (Johanna Kohl, Luke)
13:10 Ryhmätö
14:30 Purku
15:30 Yhteenveto päivästä ja seuraavat askeleet
16:00 Hyvää kotimatkaa!

Työpaja I toteutus

Osallistujat jaettiin neljään ryhmään, joiden aiheet olivat:

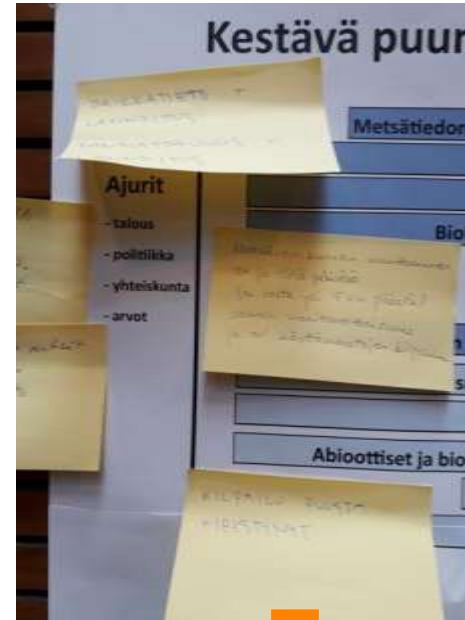
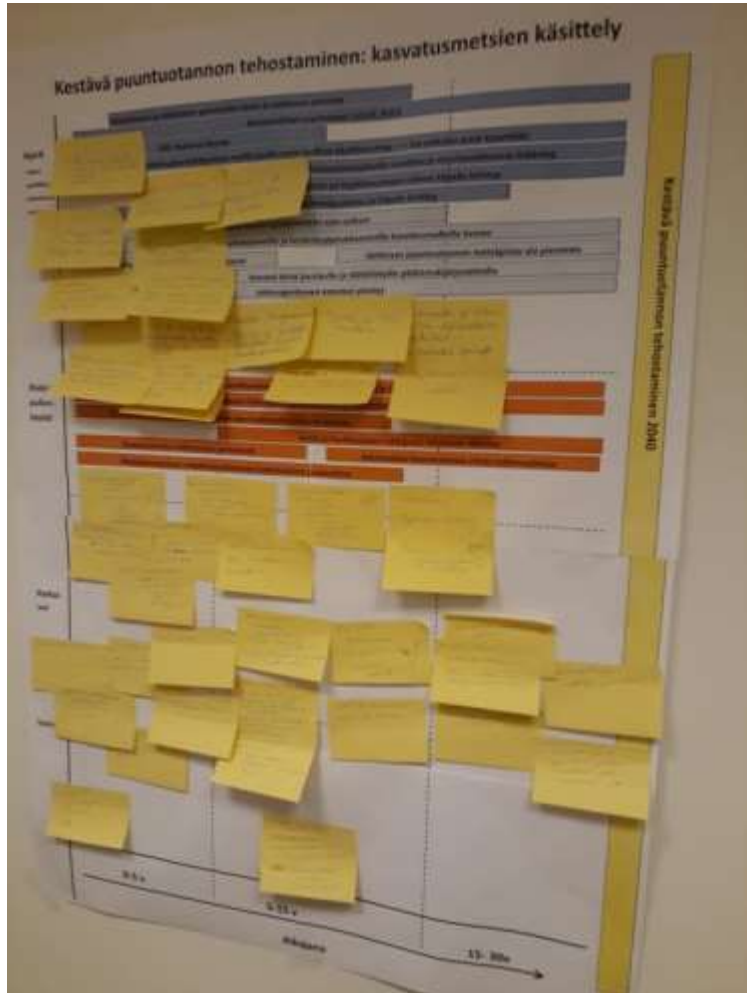
1. Metsänjalostus, uudistaminen ja varhaishoito
2. Suometsien hoito
3. ja 4. Kasvatusmetsien käsittely

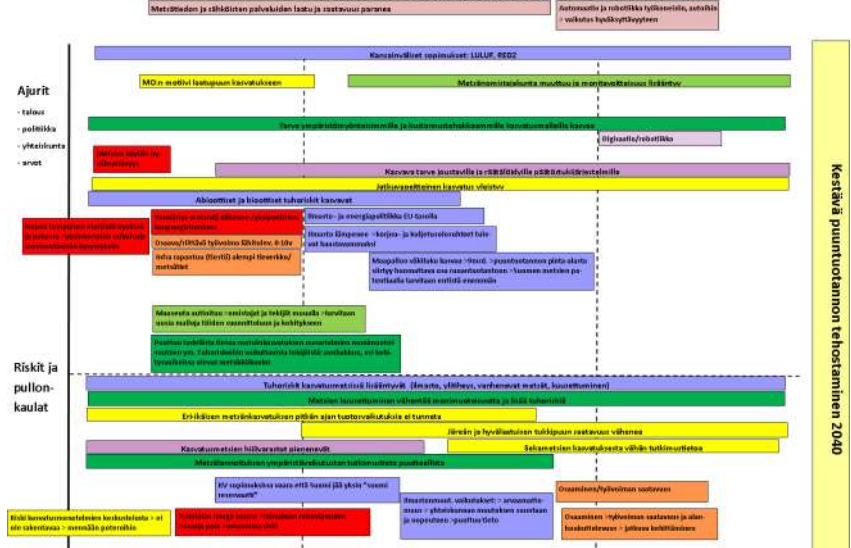
2018-11-16

Tuloksia, tulkintaa ja jäsentelyä

Kestävä puuntuotannon tehostaminen: kasvatusmetsien käsittely

Työpaja II 14.9.2018

- Työpajaan kutsuttiin 57:stä organisaatiosta edustajia:

Arbonaut Oy, Arktiset aromit ry, Arvometsä, Bioenergia Ry, Bitcomp Oy, CLIC Innovation Ltd, Dasos Capital Oy, Etämetsänomistajien liitto ry, Finsilva Oyj, Fortum Oyj, FSC, Helsingin yliopisto, Ilmatieteen laitos, Jyväskylän yliopisto, Kemianteollisuus ry, Koneyrittäjien liitto, Lapin Safari, Luonnonvarakeskus, Lappeenrannan teknillinen yliopisto, Metsä Group, Metsähallitus, Metsäkoulutus ry, Metsäteho Oy, Metsäteollisuus ry, MHG Systems Oy Ltd, Metsänhoitoyhdistys Karhu, Metsänhoitoyhdistys Satakunta, Maa- ja metsätalousministeriö, Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto ry, Paptic Ltd, PEFC, Ponsse Oyj, Puuteollisuus ry, Pölkky Oy, Suomen riistakeskus, Sahateollisuus ry, Simosol Oy, Sitra, Suomen luonnonsuojeluliitto, Stora Enso Oyj, Sulapac, Suomen metsäkeskus, Suomen metsäyhdistys ry, Suomen Sijoitusmetsä Oy, Suomen ympäristökeskus, Taaleri Oyj, Tapio Oy, Tornator Oyj, Trestima Oy, Työtehoseura, Itä-Suomen yliopisto, UPM Oyj, Versowood Group Oy, VTT, WWF, Yksityismetsätalouden työnantajat ry, Ympäristöministeriö

- Työpajaan osallistui 23 henkilöä

Työpaja II ohjelma

Tiekartta kestävän puuntuotannon tehostamiseksi – työpaja II 14.9.2018

Ohjelma

12.00 Tilaisuuden avaus ja katsaus Kansallisen Metsästrategian päivitykseen

(Matti Mäkelä MMM)

12.20 1. työpajan tulosten yhteenveto, 2. työpajan tavoitteet ja toteutustapa

(Johanna Kohl & Jari Hynynen)

13.00 Työpajaosuus : World café

Aihealueet:

1. Metsänjalostus, uudistaminen ja varhaishoito
2. Suometsien hoito
3. Kasvatusmetsien käsittely

14.00 Kahvi

14:30 Työpajaosuus :World café jatkuu

15.00 Tulosten purku

15.45 Yhteenveto päivästä ja seuraavat askeleet

16.00 Hyvää kotimatkaa!

Työpajatyöskentelyä

- Osallistujat jatkoivat työskentelyä omissa aihealueeryhmissä, pohtien I työpajassa esiinnousseisiin ongelmiin ratkaisuja ja toimenpiteitä.
- Lisäksi ryhmät pohtivat ratkaisuja myös muihin aihealueisiin (world cafe)

